

ütötte meg a fülünket, amelyben beszámolt arról, hogy a zsidók éppen a gazdasági életben a számarányukat meghaladó mértékben jutottak érvényesüléshez és hatalomhoz. Ezen pedig nem a kormány egyedül, hanem a magyar társadalom összessége és elsősorban a keresztény és nemzeti alapon álló ifjúság segíthet. Ebben a hitben folytatjuk küzdelmünket”.

A Turul Szövetség kerületi vezérsége

Szegedi Új Nemzedék XIX. (1937) május 6. 5. oldal

439. Lázár Andor: „A nemzet sorsa attól függ, hogy egygyé tud-e kovácsolódni...” Az igazságügy miniszter nagyhatású beszéde a Protestáns Diákszövetség szegedi díszközgyűlésén

Az Országos Magyar Protestáns Diákszövetség szombaton este a Hungária Szálló különtermében tartotta jubileumi díszközgyűlését, amelyre Szegedre érkezett dr. Lázár Andor igazságügy miniszter is.⁷⁴ A miniszter az esti gyorsvonattal érkezett Szegedre, ahol a pályaudvaron ünnepélyesen fogadták. Az ünnepi közgyűlésen megjelent dr. vitéz Imecs György főispán, dr. Pálffy József polgármester, dr. Hunyadi-Vas Gergely országgyűlési képviselő, dr. Buócz Béla rendőr-főkapitányhelyettes, Bakó László ref. Lelkész, dr. Láng-Militiczky Ernő táblaelnök, dr. Zombory Jenő főügyész, dr. Lukács Ignác járásbírósi elnök, dr. Tarajossy Béla ügyészségi elnök, dr. Csekey István egyetemi tanár és igen sokan mások a közélet és a protestáns egyházi élet előkelőségei közül.

Az ünnepi közgyűlést dr. báró Kaas Albert egyetemi tanár, a szövetség tanár-elnökének megnyitó beszéde vezette be, aki köszönetet mondott Lázár Andor igazságügy miniszternek megjelenéséért, majd megemlékezett a Protestáns Diákszövetség 15 éves jubileumáról. Beszédében azt fejtegette, hogy a keresztény egyházak közé nem lehet szétválasztó különbséget erőszakolni. Hangoztatta, hogy a magyar egyházak összefogása nem egyházi kérdés, hanem magyar kötelesség. A való életet kell néznünk, és ez ma nehezebb, mint bármikor. A magyar ifjúság hivatásának tekintse életútját, és ne kálváriának. Ezután általános figyelem közepette dr. Lázár Andor igazságügy miniszter állott fel szólásra. Azért jött Szegedre, – mondotta – hogy az egész ország ifjúságához szóljon. Beszélt a felekezeti különbségekből mesterségesen szított ellentétekről, amelyet sokan a saját érvényesülésükre használnak fel. Az utóbbi időben érvényesült a nemzet életében az a törekvés is, amely a fiatalokat és öregeket akarja egymással szembeállítani. Szeretik az embereket különböző kategóriákra osztani, ami káros, mert bomlasztólag hat a társadalomra és bolsevizmushoz vezet. Az ifjúságot is kategóriákra osztják. A háborút veszített, kifosztott magyar nemzet csak akkor emelkedhetik fel, ha mindenki kétszer annyit dolgozik, mint más nemzetek fiai.

⁷⁴ Lázár Andor 1932. október 1. és 1938. március 9. között volt igazságügy miniszter.

A nemzet sorsa attól függ, hogy egyé tud-e kovácsolódni, nem bomlik-e atomokra. Az egységes nemzet minden egyes tagjának kerülni kell minden ellentétet, mert aki ellentétet szít, azt a nemzet ellenségének kell tekinteni. Hinnünk kell önmagunkban, és hinni kell egymásban. Élni kell a nemzetben a reménynek, hogy sorsát majd a mag munkájával jobbra fordíthatja. Ahhoz, hogy tudjon dolgozni a nemzet, szeretet kell. A szeretet rangja olyan erőt adhat nekünk, amely a porba döntött országot körülvevő láncot is meg tudja olvasztani. Ne felejtse el az ifjúság soha, hogy az élet legigazibb értéke a kibékélt lelkiismeret, a legnagyobb érték minden férfiban a jellemtisztaság és emelkedettség, az erkölcs és becsület elsőbrendű követelmény a legnagyobb tudásnál is.

– Gondoljatok arra, – folytatta Lázár Andor – hogy csak önálló, független egyéniségek tudnak nagyot alkotni. Keressétek mindig a harmóniát képességetek és ambíciótok között. Ne felejtsetek el, hogy ennek a magyar nemzetnek ősi tulajdonsága az individualizmus. Az a nemzet, amely nem szereti, hogy mások fegyelmezik, csak akkor lehet nagygyá, ha minden egyes tagja fegyelmezni tudja önmagát, mert az egyéniségek érvényesülni fognak, és nagygyá teszik a nemzetet. S ebben a törekvésben rejlik az igazi nemzeti öncélúság.

Lázár Andor igazságügy miniszter nagyhatású beszédét a hallgatóság nagy tetszéssel és hosszú tapsal fogadta. Ezután Kósa István, a szövetség országos elnöke tartotta meg beszámolóját a szövetség évi működéséről, és felolvasta azt a memorandumot, amelyet az Országos Magyar Protestáns Diákszövetség programját és célkitűzését pontokba foglalva el fog juttatni a kormányhoz is. A memorandum szövege a következő:

1. Keresztyén nemzeti alapon állunk a népi és nemzeti irány határozott követelése mellett. Harcba állunk a hitetlenséggel, amely az emberi életet destruálja és meghazudtolja. A vallási cinizmussal, amely a lelkeket megmételtyezi és lángjait megfojtja. Az ember készítette vallással, amely a Biblia isteni kijelentéseit megnyírálója, és erőszakosan módosítja, vagy éppen politikai szolgálatokra kényszeríti. A protestáns ifjúság ma is a Biblia alapján áll, és vallja, hogy nincs számára más üdvösség, mint a Jézusban.
2. Harcot hirdetünk az igazágtalan és aránytalan gazdasági elosztás ellen. A tőkét – csak addig lehet a magántulajdon elvének szentségével körülbástyázni, még az nem a korlátlan és erkölcstelen gazdagodás öncélja, hanem hajtó motorja a nemzeti gazdasági életünknek és a korszabta szociális fellendülésnek. A világ gazdasági rendjét csak azoknak van joguk valóban megreformálni, akik önmagukat is megreformálják. Mi is hirdetjük, hogy jövőt építeni, nemzetet vezetni igazán csak az tud, aki hinni is tud!
3. Igen fontos feladatunk a magyarság missziós tudatának felébresztése és az, hogy valódi hungarológia által megerősítve minden magyar lelkében élő, ható pozitív tudattá tegyük.

4. Harcot hirdetünk minden olyan racionalizáló törekvés ellen – jöjjön az bár Amerikából, s nevezzék azt Bedaux-rendszernek,⁷⁵ amely gépies érzéketlen lelket formál az egyáltalán igénybe vett Istenképmására teremtett emberből. Véleményünk szerint minden előfordulhat ebben az országban, csak az nem, hogy Közép-Európa kánaánjában ne legyen tetterős és munkát igénylő kéznek kenyere.
5. Hívei vagyunk egy olyan korszerű birtokreformnak, amely az egyén és a kisebb közösség érdekeit háttérbe szorítja – a magyarság többségének érdekeivel szemben. A nagybirtoknak csak fokozott, a nemzet egyetemlegességére való felelősségét tudjuk kiemelni, de az azokhoz fűződő különböző privilégiumokat, amelyek sok nagybirtokot szinte exterritoriális területté tesznek, mint a feudális világnak egy magánjogilag nem is tisztázott csökevényeit sürgősen állami beavatkozás mellett tartjuk megszüntetendőnek.
6. Legnagyobb szükségét látjuk a telepítésnek.
7. Tudomásul vesszük, hogy fiatalságunk kérdése kettős adottság. A kisebbik rész egy létminimumot sem biztosító pozícióhoz jutva, sokszor évtizedekig olyan munkakörbe van beosztva, ahol olyan ismereteket el sem sajátíthat, amelyek később fontos pozícióknál nagy jelentőséggel bírnának. A nagyobbik rész sajnos még ma is elhelyezetlen. Szerénytelenség nélkül mondhatjuk, hogy a protestáns diákszövetségnek is nagy szerepe van abban, hogy a királyi kormány, amelyhez hálával és szeretettel kell forduljunk, komoly szerves és átfogó intézkedéseket tett és tesz az intellektuális ifjúság elhelyezkedésének kérdésében. Azonban a még nagyszámban lévő elhelyezetlen diplomásaink érdekében harcunk nem tekinthető befejezettnek.
8. Harcolunk a még most is nagyszámban lévő álláshalmazok leküzdéséért, nyugdíjasok reaktiválása ellen.
9. Szolidárisak vagyunk a mezőgazdasági és ipari ifjú munkásokkal, átérezve sorskérdéseiket, nemzeti és társadalmi egymásrautaltságukat, terhes feladatainkat és jövőnket.
10. A protestáns ifjúság soha nem akart belenyugodni abba, hogy a családi eszményét megüresítsék, lejárássák vagy támadás céljának tekintsék. A család élete előttünk szent lesz mindég és minden ellene irányuló törekvés vagy mozgalom, sőt minden eszmeáramlat szembe fogja találni magát a magyar protestáns ifjúsággal.

⁷⁵ A francia származású amerikai mérnök, Charles E. Bedaux által bevezetett prémiumos bérfizetési rendszer. A rendszerben legjellemzőbb egy új munkaegységnek, a B-nek bevezetése. Ez a B azt a teljesítményt jelenti, amelyet az átlagos munkásnak egy perc alatt el kell végeznie. A normális óraterjesztés tehát 60 B. Ha a munkás munkaterjesztése óránként a 60 B-t meghaladja, akkor a munkabér után még egy prémium illeti őt meg, s azt a mestert is, aki alatt dolgozik. A prémiumból rendszerint 25%-ot kap a mester (előmunkás, csoportvezető) és 75%-ot a munkás.

11. A szépirodalmat nem tekintjük kizárólag művészi öncélúságnak, nemzetközi zsbibvásár adás-vevés tárgyának, hanem elsősorban a magyar lélek, a magyar kultúra és nyelv házioltárának.
12. Tántoríthatatlan hívei vagyunk a gondolati szabadságnak, de nem a szabaddosságnak!
13. Minden eszközzel támogatjuk az elszakított területek kisebbségi sorsba kényszerített magyarságát, de tiszteletbe tartjuk ugyanakkor a magyarországi kisebbség kulturális és gazdasági jogait.
14. Hirdetjük, hogy nem szükséges sem jobb, sem bal extremitás ahhoz, hogy valaki a bajok igazi okait meglássa, és az orvoslás módjait megkereshesse.
15. Speciális vonatkozásokban a protestáns diákszövetség hivatása, hogy pionírja legyen a protestáns egység megteremtésének.

A minden részletre kiterjedő értékes beszámoló után dr. Somos Elemér, a szövetség örökös tiszteletbeli elnöke mondott beszédet az ifjúság feladatairól. Az üdvözlés során Szabó Imre a Bethlen Gábor Kör elnöke, Gellért Andor a MEFHOSz országos elnöke, dr. Buócz Elemér a Foederatio Emericana elnöke, Veres László a SzEFHE és a MEFHOSz szegedi tagegyesületének és Lázár Béla a Magyar Nemzeti Diákszövetség nevében üdvözölte a jubiláló Protestáns Diákszövetséget. A szövetség ezután dísztagokat választott, és az erről szóló díszokleveleket a jelenlévő Lázár Andor igazságügy miniszternek, dr. Somos Elemér és Makai Miklós volt elnököknek, Bakó László református lelkésznek nyomban át is nyújtották. A közgyűlés a Himnusz eléneklésével ért véget.

Szegedi Napló XIII. (1937) május 9. 1–2. oldal

440. A Márciusi Front első előadása a szegedi diákság előtt

Kovács Imre és Erdei Ferenc az ifjúság kérdéseiről. – „A magyar jövő érdekében azonnali földreformra, komoly demokratikus politikára, titkos választójogra, gondolat- és sajtószabadságra van szükség.

A MEFHOSz szegedi csoportja rendkívül érdekes előadást szervezett szerdán este a Bethlen Gábor Kör helységében szépszámú hallgatóság előtt. Két nagysikerű könyv szerzője, Kovács Imre, akinek a Néma forradalom c. könyve aratott nagy sikert és Erdei Ferenc, a Futóhomok szerzője tartott előadást az ifjúság problémájáról.

Az ülést Veress László a MEFHOSz elnöke nyitotta meg. Kovács Imre azzal kezdte előadását, hogy ma is hárommillió parasztkoldus van és kétmillió városi proletár, aki a fogyasztás szempontjából nem jöhet számításba. A parlamentben mindig az volt az érzésem, hogy az országgyűlés meg van elégedve önmagával, és nem veszi észre, hogy az ország nagyhatalmi törekvések játékszere. Az ifjúság is meg van elégedve önmagával, néha felkap egy harmadrendű kérdést, például a zsidóverést, és azon nyargal. Kialakult egy szellemi proletariátus, amely lassanként a „Kenyeret és cirkuszt” – jelszó szellemében formálódik ki.